

Word op tijd een opleidingsschool

Tekst
Akke Tick

www.platformsamenoopleiden.nl
en www.casimirschool.nl

Het onderwijsveld heeft de ambitie in 2030 alle studenten op te leiden in een opleidingsschool. Wie nu niet in actie komt, heeft straks geen stagiaires meer en mist daarmee de vanzelfsprekende interactie met recente onderwijskennis en inzichten. En zonder stagiaires is het ook veel moeilijker om de collega van morgen in huis te halen.

VBS sprak erover met Gea Spaans (projectleider Platform Samen Opleiden & Professionaliseren, welk platform valt onder de PO- en VO-Raad, MBO Raad, Vereniging Hogescholen en Universiteiten van Nederland) en Jetse Miedema (leerkracht en lid leiderschapsteam van de Casimirschool in Gouda). 'Deelnemen kun je ook zien als maatschappelijke opdracht', aldus Miedema.

Stages spelen al decennialang een belangrijke rol in het onderwijsveld. Een stagiair past het geleerde in de praktijk toe en maakt kennis met de dagelijkse realiteit van het vak. De aansluiting tussen de schoolopleiding en de stageschool bleek niet altijd vanzelfsprekend. Spaans: 'Studenten stonden soms letterlijk tussen school en opleiding in. De opdrachten sloten niet altijd aan bij de behoeften van de school waardoor er frictie ontstond.'

Onder de noemer Samen Opleiden en Professionaliseren is er sinds 2000 ingezet op samenwerking tussen scholen en lerarenopleidingen. Doel is samen leraren in po, vo en mbo op te leiden en tegelijkertijd

derzijdse aansluiting tussen theorie en praktijk. Door samen op te leiden ga je ervoor zorgen dat veertig procent van het curriculum in de praktijk wordt uitgevoerd. Dat vergroot het wederzijdse begrip en de samenwerking. Het verhoogt ook de aantrekkelijkheid van de opleiding. Tevens kan er een doorgaande leerlijn voor startende leraren gerealiseerd worden. Dit laatste voorkomt uitval van startende leraren. Samen opleiden is dus zeker ook een impuls om het lerarentekort terug te dringen.'

Partnerschap

Opleidingen en schoolbesturen gaan samen een partnerschap aan. Spaans: 'We hebben bewust gekozen voor het woord partnerschap om geen verwarring te scheppen met de samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs.' Miedema: 'De Casimirschool sloot zich aan bij het partnerschap met Thomas More. Ieder partnerschap heeft zijn eigen accenten. Bij ons is het eigen handelingsrepertoire van de student als toekomstige, eigenzinnige en wereldwijze onderwijsprofessional leidend. Vragen daarbij zijn: Wie is de leraar die jij zelf wil zijn? Wat is de school die bij jou past? De keuzevrijheid van de student staat dan ook hoog bij ons in het vaandel. Dit past ook goed bij de uitgangspunten van het Daltononderwijs dat de Casimirschool aanbiedt.'

Op dit moment worden gemiddeld veertig procent van alle studenten via het opleidings-

“
‘Samen opleiden is zeker ook een impuls om het lerarentekort terug te dringen’

een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van scholen. Spaans: 'Het gaat om een nauwere we-

traject samen opleiden opgeleid. Dit percentage verschilt heel erg per pabo of hogeschool. Bij Thomas More is het al negentig procent. Een partnerschap is geen vrijblijvende constructie. Er wordt deelname aan een stuurgroep, diverse themagroepen en dergelijke gevraagd. Miedema: 'Het kost een dagdeel per twee weken. De overheid geeft wel een vergoeding maar die dekt niet de volledige inzet.' Spaans: 'Voor eenpitters vraagt het relatief meer inspanning dan voor grotere schoolbesturen. Toch is hun aansluiting ook van fundamenteel belang.' Het aantal eenpitters dat deelneemt aan partnerschappen en dus een opleidingsschool is, blijft achter. Zowel Miedema als Spaans vinden dat jammer.

Binnen partnerschappen is er een grote diversiteit. Er zijn partnerschappen met vijf besturen, maar ook met vijftien besturen. Je ziet ook een verschuiving in de werkwijze van de partnerschappen. De tijd dat de hogeschool bepaalt is voorbij. Er wordt nu in gezamenlijkheid gekeken naar welk bestuur/welke scholen nog in het aanbod passen. Diversiteit is tenslotte aantrekkelijk voor studenten. Eenpitters hebben vaak een bepaalde inhoudelijke visie en missie die van grote waarde kan zijn voor de andere leden in het partnerschap. Het gaat niet enkel over kwantiteit maar ook over kwaliteit.

Maatschappelijke opdracht

Miedema: 'Wij kijken bij onze deelname niet enkel naar investering en rendement. Wij zien het eigenlijk als maatschappelijke verantwoordelijkheid. Neem het lerarentekort. Via het partnerschap dragen we een steentje bij aan de oplossing, ook al hebben wij daar als school nu nog geen last van. En rendement is ook lastig te meten. De studenten brengen een dynamiek in de school. Zij stellen jou vragen die leiden tot reflectie op gewoontes en tradities.'

Is het niet weer iets centraal gereguleerd dat de autonomie van de eenpitter weghaalt? Miedema lacht. 'Ook als eenpitter is het belangrijk sterk

te staan als school en toekomstgericht te kijken. Iedereen krijgt tenslotte last van het lerarentekort. Ook is het belangrijk inspraak en tegenspraak te organiseren voor kwaliteitsbewaking en vernieuwing. Stagiaires in de school kunnen een deel van die inspraak en tegenspraak creëren.'

Vragen over het partnerschap of hoe je een opleidingsschool kunt worden, neem contact op met de VBS Helpdesk via helpdesk@vbs.nl of telefoonnummer 070 - 331 52 15. 🌟

De eenpitter als opleidingsschool: hoe pak je het aan? Meld je nu aan voor deze VBS-Kennissessie op 7 november 2022 van 19.30 – 21.00 u

Tijdens de kennissessie gaan Jetse Miedema (leerkracht en lid leiderschapsteam van de Casimirschool in Gouda) en Sandra Driessens (programmaleider Samen Opleiden aan de Hogeschool Thomas More te Rotterdam) in op de voordelen van dit partnerschap en welke stappen je moet zetten om opleidingsschool te worden. Zij beantwoorden ook graag al je vragen. Voor meer informatie en om je aan te melden, ga naar www.vbs.nl/agenda.